

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2006
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2007
Avaldamismärge:	RT I 2006, 18, 142

Välja kuulutanud
Vabariigi President
19.04.2006 otsus nr 1001

Postiseadus¹

Vastu võetud 06.04.2006

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

- (1) Käesolev seadus sätestab:
 - 1) postiteenusele esitatavad nõuded;
 - 2) postiteenuse osutajale esitatavad nõuded;
 - 3) riikliku järelevalve korralduse;
 - 4) vastutuse käesoleva seaduse rikkumise eest.
- (2) Käesoleva seaduse eesmärk on tagada:
 - 1) universaalse postiteenuse osutamine;
 - 2) kvaliteetse postiteenuse osutamine;
 - 3) postiteenuse kasutaja õiguste kaitse.
- (3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (4) Käesolevas seaduses sätestatud kannete tegemisele majandustegevuse registrisse (edaspidi *register*) kohaldatakse majandustegevuse registri seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (5) Universaalse postiteenuse osutaja rahvusvahelisele postiteenusele kohaldatakse käesolevat seadust Eesti territooriumil toimuva postisaadetise edastamise puhul niivõrd, kui võrd see ei ole vastuolus Eesti Vabariigile siduvate Ülemaailmse Postiliidu aktidega.
- (6) Käesoleva seaduse 3. peatükki kohaldatakse postiteenusele, mille osutamiseks nõutakse tegevusluba.

§ 2. Postiteenus

- (1) Postiteenus on adresseeritud postisaadetise edastamine majandustegevusena.
- (2) Edastamine on protsess, mis hõlmab postisaadetiste kogumist, sorteerimist, vedu ja saajale kättetoimetamist.
- (3) Postisaadetis loetakse adresseerituks, kui see kannab postisaadetise saaja nime ja postiaadressi või sellele viitavat märgistust või on varustatud postiaadressile osutava saatedokumendiga.
- (4) Riigisisese postiteenuse puhul asuvad postisaadetise saaja ja saatja Eestis.
- (5) Rahvusvahelise postiteenuse puhul asub postisaadetise saaja või saatja väljaspool Eestit.

§ 3. Postisaadetise saaja ja saatja ning postiteenuse kasutaja

- (1) Postisaadetise saaja (edaspidi *saaja*) on isik, kellele või kelle postiaadressil tuleb postisaadetis saatja tahte kohaselt kätte toimetada.

(2) Postisaadetise saatja (edaspidi *saatja*) on isik, kes vastutab postisaadetise sisu eest ning kelle tahtel ja nimel on postisaadetis postiteenuse osutajale edastamiseks üle antud.

(3) Postiteenuse kasutajad on saaja ja saatja.

§ 4. Postisaadetise ja postiteenuse liigid

(1) Postisaadetised on:

- 1) kirisaadetis;
- 2) postipakk;
- 3) perioodiline väljaanne.

(2) Kirisaadetis on postiteenuse osutajale edastamiseks üleantud adresseeritud ning nõuetekohaselt pakitud ese või esemed kaaluga kuni 2 kilogrammi. Kirisaadetiste hulka kuuluvad näiteks kirjad, trükised ja pisipakid.

(3) Postipakk on postiteenuse osutajale edastamiseks üleantud adresseeritud ning nõuetekohaselt pakitud ese või esemed kaaluga kuni 20 kilogrammi.

(4) Perioodiline väljaanne on saatjalt tellitav ja tema poolt postiteenuse osutajale perioodiliselt, sagedusega vähemalt üks kord kvartalis edastamiseks üleantav adresseeritud trükis.

(5) Postiteenused on:

- 1) lihtsaadetise edastamine;
- 2) tähtsaadetise edastamine;
- 3) väärtsaadetise edastamine;
- 4) kullerpostisaadetise edastamine (edaspidi *kullerpost*);
- 5) otsepostisaadetise edastamine (edaspidi *otsepost*);
- 6) perioodilise väljaande edastamine;
- 7) muud postiteenused.

(6) Lihtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- 1) mis väljastatakse saajale või tema esindajale ilma allkirjata;
- 2) mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldamata;
- 3) mille kaotamineku või kahjustumise korral puudub postiteenuse osutajal kohustus maksta hüvitist.

(7) Tähtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- 1) mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu;
- 2) mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldamata;
- 3) mille kaotamineku või kahjustumise korral maksab postiteenuse osutaja saatjale postiteenuse osutaja eelnevalt määratud garantiisumma.

(8) Väärtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- 1) mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu;
- 2) mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldatud;
- 3) mille kaotamineku või kahjustumise korral maksab postiteenuse osutaja saatjale tema avaldatud saadetise väärtuse.

(9) Kullerpostisaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- 1) mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu;
- 2) mis edastatakse kulleriga kiirel ja usaldusväärsel viisil;
- 3) mille saatjal on võimalus igal hetkel saada informatsiooni saadetise asukoha kohta selle teekonnal, sekkuda saadetise kättetoimetamisse ja vajaduse korral korraldada ümber selle edastamist.

(10) Otsepostisaadetisena edastatakse kirisaadetis:

- 1) mis väljastatakse saajale või tema esindajale ilma allkirjata;
- 2) mille sisuks on turunduslik või avalik materjal;
- 3) mida edastatakse samaaegselt vähemalt 300 saajale;
- 4) mille sisu, kaal ja mõõtmed on identsed teiste samaaegselt edastatavate saadetiste omadega, välja arvatud saaja nimi, postiaadress, identifitseerimisnumber ning muud teisendused, mis ei muuda sõnumi olemust;
- 5) mille pakendile on kantud märke «reklaam», «reklaam posti teel» või «otsepost».

(11) Otsepost ei ole:

- 1) arvete edastamine;
- 2) käesoleva paragrahvi lõike 10 punktides 1–5 sätestatud tingimustele vastava postisaadetise edastamine koos nimetatud tingimustele mittevastava postisaadetisega.

(12) Kui otsepostisaadetis ei vasta vähemalt ühele käesoleva paragrahvi lõike 10 punktides 1–4 sätestatud tingimusele, loetakse see lihtsaadetiseks.

(13) [Universaalse postiteenuse osutaja täht- ja väärtsaadetise edastamisele esitatavad nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega .](#)

§ 5. Universaalne postiteenus ja universaalse postiteenuse osutaja

(1) Universaalne postiteenus on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud postiteenuste järjepidev, kvaliteetne ja mõistlike hindadega osutamine kogu Eesti Vabariigi territooriumil õigusaktidega sätestatud alustel ja korras.

(2) Universaalse postiteenuse moodustavad järgmised riigisisesed ja rahvusvahelised postiteenused:

- 1) kirisaadetise edastamine liht-, täht- ja väärtsaadetisena;
- 2) postipaki edastamine täht- ja väärtsaadetisena;
- 3) perioodilise väljaande edastamine.

(3) Universaalse postiteenuse osutaja on isik, kellele on väljastatud tegevusluba universaalse postiteenuse osutamiseks.

§ 6. Universaalse postiteenuse tagamine

(1) Kui universaalse postiteenuse osutamiseks ei esitata ühtegi taotlust, esitatakse mitu taotlust või tegevusloa pikendamiseks esitatud taotlus jääb rahuldamata, teeb Sideamet majandus- ja kommunikatsiooniministrile ettepaneku kuulutada universaalse postiteenuse osutaja leidmiseks välja avalik konkurss.

(2) Avaliku konkursi korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Kui universaalse postiteenuse osutamise eest eeldatavalt makstav tasu ületab riigihangete seaduses nimetatud riigihanke piirmäära, korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium riigihanke riigihangete seaduses sätestatud korras.

(3) Avaliku konkursi või riigihanke võitnud isikule väljastab Sideamet käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 sätestatud tegevusloa.

§ 7. Postivõrk

(1) Postivõrk on seadmete ja vahendite süsteem, mida postiteenuse osutaja kasutab postisaadetise edastamiseks. Postivõrk jaguneb kogumis- ja jaotusvõrguks.

(2) Kogumisvõrk on seadmete ja vahendite süsteem, mida postiteenuse osutaja kasutab postisaadetiste kogumiseks juurdepääsupunktidest.

(3) Jaotusvõrk on seadmete ja vahendite süsteem, mida postiteenuse osutaja kasutab postisaadetise saajale kättetoimetamiseks.

(4) Juurdepääsupunkt on nii tegevuskoht kui ka vahend, mida kasutatakse postiteenuse osutamiseks.

(5) Postkontor on püsiv tegevuskoht, kus on tagatud kõigi tegevusloaga hõlmatud postiteenuste osutamine.

(6) Kirjakast on postiteenuse osutaja kogumisvõrgus olev püsivalt paigaldatud vahend postisaadetiste kogumiseks.

(7) Universaalse postiteenuse osutamiseks kasutatavatele juurdepääsupunktidele ja nende paiknemisele esitavad nõuded [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega](#) .

§ 8. Postkastile ja selle paigutamisele esitatavad nõuded

(1) Postkast on saaja valduses olev vahend postisaadetise kättetoimetamiseks.

(2) Postkast ja selle paigutamine peavad tagama postisaadetise säilimise.

(3) Postkastile märgitakse korteri või maja number või talu nimi. Juriidilise isiku postkastile märgitakse lisaks juriidilise isiku nimi.

(4) Postiteenuse osutajale tuleb tagada juurdepääs postkastile.

(5) Linnas, alevis ja alevikus paigaldatakse postkast eramu või ridaelamu esist piirava aia külge või kortermaja esimese korruse eesruumi. Kui eramul või ridaelamul puudub aed, paigutatakse postkast tänavapoolse välisukse lähedusse valgustatud kohta.

(6) Külas paigutatakse postkast selle omaniku ja universaalse postiteenuse osutaja vahelise kokkuleppe kohaselt isiku elu- või asukohast mõistlikul kaugusel asuvasse ja transpordivahendiga aastaringelt ligipääsetavasse kohta.

(7) Postkasti paigutamisest või selle asukoha muutmisest teatatakse universaalse postiteenuse osutajale tema tüüptingimustes sätestatud korras.

(8) Käesolevas paragrahvis postkastile ja selle paigutamisele esitatavate nõuete järgimata jätmisel on postiteenuse osutajal õigus jätta postisaadetised saajale edastamata käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud kättetoimetamise võimatuse tõttu.

§ 9. Postimaksevahend

(1) Postimaksevahend on postmark ja frankeerimismasina jäljend või postisaadetise edastamise eest tasumist tõendav postisaadetisele kantav muu jäljend.

(2) Postmargi kinnitamisega postisaadetisele tõendatakse postiteenuse eest tasumist. Postmargile trükitakse sõna «Eesti» ja margi nimiväärtus araabia numbritega.

(3) Postmarki saab kasutada ainult universaalse postiteenuse eest tasumise tõendamiseks.

(4) Postmarkide käibele laskmise ja kehtetuks tunnistamise korraldamise ainuõigus on universaalse postiteenuse osutajal.

(5) Postmarkide käibele laskmisel ja kehtetuks tunnistamisel lähtub universaalse postiteenuse osutaja seadustest, ülemaailmsest postikonventsioonist ja rahvusvaheliselt üldtunnustatud tavadest.

(6) Postmarkide käibele laskmise ja kehtetuks tunnistamise korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega .

2. peatükk TEGEVUSLUBA JA TEGEVUSEST TEATAMINE

§ 10. Tegevusluba

(1) Tegevusluba on nõutav järgmiste postiteenuste osutamiseks:

- 1) universaalne postiteenus;
- 2) kirisaadetise edastamine nii liht-, täht- kui ka väärtsaadetisena;
- 3) postipaki edastamine nii täht- kui ka väärtsaadetisena.

(2) Universaalse postiteenuse osutamiseks väljastatakse tegevusluba ainult ühele isikule. Universaalse postiteenuse tegevusluba omav isik ei saa taotleda tegevusluba käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud postiteenuste osutamiseks universaalse postiteenuse välise postiteenusena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud iga postiteenuse riigisiseseks ja rahvusvaheliseks osutamiseks tuleb taotleda eraldi tegevusluba.

(4) Tegevusluba ei ole vaja perioodilise väljaande edastamiseks universaalse postiteenuse välise postiteenusena, otsepostiks ja kullerpostiks.

§ 11. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa saamiseks esitab isik (edaspidi *taotleja*) Sideametile kirjaliku taotluse, milles peavad sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) taotleja nimi;
- 2) taotleja asukoha aadress ja muud kontaktandmed;
- 3) taotleja isiku- või registrikood, välja arvatud asutamisel oleva isiku puhul;
- 4) osutatava postiteenuse nimetus;
- 5) tegevuse alustamise kuupäev.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule esitatakse:

- 1) asutamisel oleva juriidilise isiku puhul asutamislepingu või asutamisosuse notariaalselt või sellega võrdsustatud korras kinnitatud koopia;
- 2) tegutseva juriidilise isiku, välja arvatud esimest aastat tegutseva juriidilise isiku puhul taotlemisele eelnenud majandusaasta aruanne;
- 3) dokumendid, mis tõendavad teenuse osutamiseks vajaliku postivõrgu olemasolu või selle kasutusõigust;
- 4) ettepanek käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 sätestatud tegevusloa tingimuste kohta;
- 5) postiteenuse osutamise tüüptingimused (edaspidi *tüüptingimused*).

(3) Enne taotluse esitamist tasub taotleja riigilõivu.

(4) Tegevusloa taotluse ning tegevusloa pikendamise taotluse vormi kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega .

§ 12. Tegevusloa andmise ja andmisest keeldumise otsustamine

(1) Sideamet teeb tegevusloa andmise või andmisest keeldumise otsuse esitatud taotluse, lisadokumentide ja muude tema nõudel esitatud lisaandmete alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus tehakse 30 päeva jooksul käesoleva seaduse §-s 11 nimetatud dokumentide ja andmete saamisest arvates.

(3) Enne tegevusloa andmise otsustamist Sideamet:

- 1) kontrollib riigilõivu tasumist;
- 2) kontrollib tegevusluba taotlenud isiku andmeid registris, kus isik on registreeritud, ning tema maksuvõlgnevuse puudumist;
- 3) kontrollib karistusregistrit, kas tegevusluba taotlenud isikul ja teda juhtima õigustatud isikutel on kehtivat karistust ameti- või majandusalase kuriteo eest;
- 4) otsustab tüüptingimuste kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise.

(4) Sideamet toimetab tegevusloa andmise või andmisest keeldumise otsuse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(5) Sideamet kannab käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud andmed registrisse.

§ 13. Tegevusloa andmisest keeldumise alused

Sideamet keeldub tegevusloa andmisest, kui:

- 1) taotleja jätab käesoleva seaduse alusel nõutavad andmed tähtpäevaks esitamata või on esitanud eksitavaid andmeid, valeandmeid või võltsitud dokumente,
- 2) taotleja või taotluses nimetatud tegevus ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele,
- 3) taotlejal on maksuvõlg,
- 4) taotlejale või isikule, kellel on taotleja üle valitsev mõju konkurentsiseaduse tähenduses, varem antud tegevusluba on tunnistatud kehtetuks uue tegevusloa saamiseks taotluse esitamisele eelnenud kolme aasta jooksul,
- 5) taotlejal või teda juhtima õigustatud isikul on kehtiv karistus ameti- või majandusalase kuriteo eest ja tema kohta käivad karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud,
- 6) taotleja tüüptingimused ei ole kooskõlas õigusaktidega või ei vasta käesoleva seaduse eesmärkidele või
- 7) taotleja ei ole tasunud riigilõivu.

§ 14. Tegevusloa andmise otsus ja tegevusloa tingimused

(1) Tegevusloa andmise otsuses esitatakse:

- 1) tegevusloa andmise aeg;
- 2) tegevusloa kehtivuse periood;
- 3) tegevusloa saaja nimi ja registri- või isikukood;
- 4) tegevusloa saaja asukoha aadress ja muud kontaktandmed;
- 5) postiteenus, mille osutamiseks tegevusluba on antud;
- 6) tegevusloa tingimused.

(2) Tegevusloa tingimused on:

- 1) tegevuse alustamise kuupäev;
- 2) geograafiline piirkond, kus tegevusloa omaja osutab ise teenust, ja vajaduse korral geograafiline piirkond, kus tema nimel osutab teenust teine postiteenuse osutaja;
- 3) juurdepääsupunktide arv, nende asukohtade andmed ja postkontorite minimaalsed lahtiolekuajad;
- 4) muud tingimused, mis tulenevad käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud õigustest või kohustustest.

(3) Riigisisese postiteenuse osutamisel võib käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud geograafiliseks piirkonnaks olla:

- 1) Eesti Vabariik,
- 2) linn või linnad, kus taotluse esitamise ajal on rahvastikuregistri andmetel rohkem kui 40 000 elanikku,
- 3) üks maakond või mitu maakonda või
- 4) käesoleva lõike punktis 2 nimetatud linn või linnad koos ühe või mitme maakonnaga.

(4) Universaalse postiteenuse osutamise geograafiline piirkond on Eesti Vabariik.

(5) Tegevusloa tingimused kehtestab Sideamet ja need on tegevusloa osa.

(6) Tegevusloa tingimuste kehtestamisel arvestatakse:

- 1) taotleja ettepanekut;

- 2) avalikku huvi;
- 3) vajadust kaitsta postiteenuse kasutaja õigusi;
- 4) käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud õigusi ja kohustusi.

(7) Tegevusloa tingimused jõustuvad üheaegselt tegevusloa kehtima hakkamisega või Sideameti määratud ajal.

§ 15. Tüüptingimuste ja tegevusloa tingimuste muutmise

(1) Sideamet võib muuta kehtiva tegevusloa tingimusi ja kehtestada uusi tingimusi õigusaktidest tuleneva kohustuse täitmiseks ja tegevusloa omaja põhjendatud taotluse alusel.

(2) Tegevusloa tingimuste muutmise otsustab Sideamet 30 päeva jooksul tegevusloa omaja vastava taotluse saamisest või õigusaktide muudatuste jõustumisest arvates.

(3) Tüüptingimuste muudatuste kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise otsustab Sideamet 30 päeva jooksul tegevusloa omaja vastava taotluse saamisest arvates.

(4) Sideamet keeldub tüüptingimuste muudatuste kooskõlastamisest või tegevusloa tingimuste muutmisest, kui soovitud tingimused on vastuolus õigusaktide nõuetega või käesoleva seaduse eesmärkidega.

(5) Sideamet toimetab tüüptingimuste muudatuste kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise otsuse ning tegevusloa tingimuste muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegevusloa omajale kätte viie tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(6) Sideamet toimetab tema algatusel tegevusloa tingimuste muutmise või uute tingimuste kehtestamise otsuse tegevusloa omajale kätte vähemalt 60 päeva enne tegevusloa tingimuste muudatuste või uute tingimuste jõustumist.

(7) Tüüptingimuste muudatus jõustub taotleja soovitud ajal, kuid mitte enne 30 päeva möödumist Sideameti otsuse tegemise päevast arvates.

(8) Tegevusloa tingimuste muutmise või uute tingimuste kehtestamise korral teeb Sideamet vastava kande registrisse.

§ 16. Tegevusloa kehtivus

(1) Tegevusloa hakkab kehtima tegevusloa andmise otsuse tegemise päevale järgnevast päevast, kui tegevusloas ei ole sätestatud hilisemat kuupäeva.

(2) Tegevusloa kehtivus lõpeb, kui:

- 1) möödub tegevusloa kehtivusaeg ja kehtivusaja pikendamiseks ei ole käesoleva seaduse kohaselt taotlust esitatud,
- 2) möödub tegevusloa kehtivusaeg ja käesoleva seaduse kohaselt esitatud taotlus kehtivusaja pikendamiseks jääb rahuldamata,
- 3) tegevusloa tunnistatakse kehtetuks,
- 4) isik, kellele tegevusloa on antud, lõpeb või lõpetatakse ning lõpetamise otsus või vastav märge registris on jõustunud või
- 5) isik, kellele tegevusloa on antud, sureb.

§ 17. Tegevusloa kehtivusaeg

(1) Sideamet väljastab käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud postiteenuse osutamiseks tegevusloa kümneks aastaks.

(2) Sideamet väljastab käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud postiteenuste osutamiseks tegevusloa viieks aastaks.

§ 18. Tegevusloa kehtivuse pikendamine

(1) Sideamet võib tegevusloa kehtivust pikendada tegevusloa omaja taotluse alusel. Kehtivuse pikendamise suhtes rakendatakse käesoleva peatüki neid sätteid, mis käsitlevad tegevusloa taotlemist, tegevusloa andmist ja andmisest keeldumist ning tegevusloa tingimusi.

(2) Tegevusloa kehtivuse pikendamise taotlus esitatakse Sideametile vähemalt 60 päeva enne tegevusloa kehtivusaja lõppu.

(3) Universaalse postiteenuse tegevusloa kehtivuse pikendamise taotlus esitatakse Sideametile vähemalt 180 päeva enne tegevusloa kehtivusaja lõppu.

(4) Käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 sätestatud postiteenuse osutamise tegevusloa kehtivusaega pikendatakse kümneks aastaks ja § 10 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud postiteenuste osutamise tegevusloa kehtivusaega viieks aastaks, kui esmase tegevusloa kehtivusaja jooksul ei ole ilmnenud asjaolusid, mis võivad

olla tegevusloa andmisest ja selle kehtivuse pikendamisest keeldumise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise aluseks.

(5) Tegevusloa tingimused jäävad tegevusloa kehtivuse pikendamise korral kehtima, kui Sideamet ei otsusta neid muuta või kehtestada uusi tingimusi.

(6) Tegevusloa kehtivuse pikendamisel teeb Sideamet vastava kande registrisse.

§ 19. Tegevusloa kehtivuse peatamine

(1) Kui tegevusloa omaja ei saa täita tegevusloa tingimusi või käesolevas seaduses ettenähtud kohustusi, peab ta sellest viivitamata Sideametit kirjalikult teavitama. Teates tuleb loetleda kohustused, mida tegevusloa omaja ei suuda täita, nimetada täitmata jätmise põhjused ja tegevusloa kehtivuse peatamise tähtaeg.

(2) Sideametil on õigus peatada tegevusloa kehtivus tegevusloa omaja soovitud tähtajaks, kui tegevusloa omaja esitatud põhjused takistavad oluliselt postiteenuse osutamist tegevusloas, käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud tingimustel.

(3) Sideamet teeb otsuse 30 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teate saamisest arvates.

(4) Sideametil on õigus peatada tegevusloa kehtivus omal algatusel, kui tegevusloa omaja ei täida tegevusloa tingimusi või käesolevas seaduses ettenähtud kohustusi ja talle on määratud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Tegevusluba peatatakse kuni puuduste kõrvaldamiseks määratud tähtaja saabumiseni.

(5) Sideamet toimetab tegevusloa omajale tegevusloa või selle osa kehtivuse peatamise või peatamisest keeldumise otsuse kätte viie tööpäeva jooksul vastava otsuse tegemise päevast arvates.

(6) Tegevusloa kehtivuse peatamisel teeb Sideamet vastava kande registrisse.

§ 20. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Sideamet võib tunnistada tegevusloa kehtetuks, kui:

- 1) tegevusloa omaja ei täida käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud kohustusi või tegevusloa tingimusi,
- 2) tegevusloa omaja tegevus kahjustab teiste postiteenuse osutajate õigusi või seadusega kaitstud huve,
- 3) tegevusloa omaja ei ole tegevusloas nimetatud tegevust alustanud tegevusloas ettenähtud kuupäevaks või lõpetab nimetatud tegevuse tegevusloa kehtivusajal,
- 4) tegevusloa omaja tegevusega seoses ilmneb asjaolu, mis käesoleva seaduse kohaselt on tegevusloa andmisest keeldumise alus,
- 5) tegevusloa omaja on maksuhalduri teatel tegevusloa väljastamisele järgnenud perioodil korduvalt oluliselt rikkunud maksuseadusi,
- 6) tegevusloa omaja on korduvalt jätnud Sideameti ettekirjutuse täitmata,
- 7) tegevusloa omaja seda taotleb või
- 8) tegevusloa omaja suhtes on välja kuulutatud pankrot.

(2) Tegevusloa kehtetuks tunnistamisel kustutab Sideamet tegevusloa omaja andmed registrist.

§ 21. Postiteenuse osutamisest teatamine

(1) Isik, kes osutab postiteenust, milleks ei ole vaja tegevusluba, peab sellest Sideametile kirjalikult teatama hiljemalt kümme päeva enne tegevuse alustamist.

(2) Teates peavad sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) isiku nimi;
- 2) isiku asukoha aadress ja muud kontaktandmed;
- 3) isiku- või registrikood, välja arvatud asutamisel oleva isiku puhul;
- 4) osutatava postiteenuse nimetus;
- 5) postiteenuse osutamise geograafiline piirkond;
- 6) tegevuse alustamise kuupäev.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed avaldatakse registris.

3. peatükk

POSTITEENUSELE JA POSTITEENUSE OSUTAJALE ESITATAVAD NÕUDED

§ 22. Postiteenuse osutamine

(1) Postiteenuse osutaja on kohustatud osutama tegevusloaga määratud postiteenust postiteenuse kasutajatele võrdsetel tingimustel.

(2) Postiteenuse osutamise võib peatada või lõpetada tegevusloa kehtivusajal ainult käesoleva seaduse §-des 19 ja 20 sätestatud tingimustel Sideametiga vastavasisulise otsuse alusel või vääramatu jõu tõttu.

(3) Postiteenuse osutamine peab vastama käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides, postiteenuse osutamiseks sõlmitud lepingus ja tegevusloas sätestatud nõuetele.

§ 23. Töövõtt

(1) Postiteenuse osutaja ei pea täitma postiteenuse osutamiseks sõlmitud lepingust tulenevaid kohustusi isiklikult.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei vabasta saatjalt postisaadetise edastamiseks vastuvõtnud postiteenuse osutajat kohustusest tagada käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides, postiteenuse osutamise lepingus ning tegevusloas sätestatud nõuete täitmine.

§ 24. Teise postiteenuse osutaja postivõrgu kasutamine

(1) Teise postiteenuse osutaja postivõrgu kasutamine postiteenuse osutamise eesmärgil on lubatud üksnes vastava kirjaliku lepingu olemasolu korral.

(2) Lepingus tuleb kokku leppida kõikides olulistest tingimustes, sealhulgas:

- 1) postivõrgu kasutamise ulatus;
- 2) postisaadetise üleandmise protseduur;
- 3) postivõrgu kasutamise tasu ja arveldamise kord;
- 4) postisaadetise saajale kättetoimetamise tingimused;
- 5) kättetoimetamise võimatuse tõttu edastamata postisaadetise hoiustamise ja tagastamise tingimused.

(3) Lepinguga koos taotlusega tegevusloa tingimuste muutmiseks edastab teise postiteenuse osutaja postivõrku kasutatav postiteenuse osutaja Sideametile kolme tööpäeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates.

§ 25. Postiteenuse osutamisest keeldumine

(1) Postiteenuse osutaja keeldub postisaadetise edastamisest, kui selgub, et postisaadetis sisaldab:

- 1) relvi;
- 2) laskemoona;
- 3) pisar- ja närvigaasi balloone;
- 4) lõhkevaid ja kergesti süttivaid aineid;
- 5) mürgiseid ja radioaktiivseid aineid;
- 6) bioloogilisi nakkusohutlikke aineid;
- 7) narkootilisi ja teisi psühhotroopseid aineid;
- 8) happeid;
- 9) kiiresti riknevaid toiduaineid;
- 10) elusloomi, välja arvatud siidiussid, mesilased ja kaanid;
- 11) mürgiseid taimi;
- 12) esemeid, mis oma omaduste tõttu või pakendiga võivad ohustada postisaadetise saajat ja postitöötajaid või rikkuda teisi postisaadetisi;
- 13) sündsusetuid ja kõlblusvastase sisuga trükiseid ja esemeid;
- 14) raha;
- 15) esemeid, mille sissevedu on keelatud või piiratud edastamise sihtriigi õigusaktidega;
- 16) esemeid, mille sisse- või väljaveo keeld või piirang on sätestatud teiste õigusaktidega.

(2) Postiteenuse osutaja võib täpsustada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loetelu oma tüüptingimustes vastavalt ülemaailmsele postikonventsioonile.

(3) Postisaadetisest lähtuva võimaliku füüsilise ohu korral isikutele või asjadele teavitab postiteenuse osutaja sellest viivitamata häirekeskust.

§ 26. Postiteenuse tasu

(1) Postiteenuse osutajal on õigus kehtestada riigisisese postiteenuse kasutajale sõltuvalt postisaadetise kaalust, mõõtmetest, kättetoimetamise ajast ja käitlemise viisist erineva suurusega tasusid. Erinevat tasu ei

tohi kehtestada, lähtudes postisaadetise kättetoimetamise geograafilisest piirkonnast, selle asustustihedusest ja muudest asjaoludest, mis välistavad postiteenuse kasutajate võrdse kohtlemise.

(2) Postiteenuse osutajal on õigus kehtestada tema postivõrku postiteenuse osutamiseks kasutavale teisele postiteenuse osutajale tasu, lähtudes postisaadetise kättetoimetamise geograafilisest piirkonnast või selle asustustihedusest.

(3) Postiteenuse osutaja võib rakendada postiteenuse tasu puhul allahindlust, kui postisaadetise edastamise kulu on tavateenuse osutamise kulust väiksem.

(4) Postiteenuse tasud ja allahindluste põhimõtted peavad olema kõigile tasuta kättesaadavad postiteenuse osutaja veebilehel selle olemasolu korral ja kõigis tema postkontorites.

(5) Postiteenuse osutaja tehtud allahindlus peab olema läbipaistev ja lähtuma võrdse kohtlemise printsiibist.

§ 27. Tüüptingimused

(1) Tüüptingimused kehtivad postiteenuse osutamisel postiteenuse kasutajale, kui temaga ei ole sõlmitud teistsugust kokkulepet.

(2) Tüüptingimustes esitatakse:

- 1) postiteenuse liik või liigid;
- 2) postiteenuse kirjeldus;
- 3) postisaadetisele esitatavad nõuded (postisaadetise mõõtmed, kaal, lubatud sisu kirjeldus, pakendamine, postiaadressi kohustuslikud osad);
- 4) postiteenuse kvaliteedinõuded (postisaadetise kättetoimetamise viis, aeg, sagedus) ja asjaolud, mida teenuse osutaja loeb vääramatuks jõuks, ning vajaduse korral käesoleva seaduse § 37 alusel kehtestatud erandid;
- 5) edastamiseks keelatud esemete loetelu;
- 6) postiteenuse eest tasumise kord ja viis ning tasu muutusest teavitamise kord ja viis;
- 7) postisaadetise edastamise, edastamise ümberkorraldamise, tagasisaatmise ja väljastamise tingimused ning postisaadetise hoiustamise tähtajad;
- 8) isikuandmete töötlemise ja kasutamise kord;
- 9) postkasti paigutamisest või selle asukoha muutmisest teatamise kord universaalse postiteenuse osutamise korral;
- 10) postiteenuse osutajale kaebuse esitamise ja selle lahendamise kord;
- 11) hüvitised postisaadetise kaotsimineku ja kahjustumise korral;
- 12) viide käesolevas seaduses nimetatud võimalusele pöörduda kaebusega Sideametisse või kohtusse;
- 13) muud postiteenuse osutamiseks vajalikud tingimused.

(3) Universaalse postiteenuse osutaja tüüptingimustes sätestatud postisaadetise miinimum- ja maksimummõõtmed ning kaal peavad vastama Eesti Vabariigile siduvates Ülemaailmse Postiliidu aktides esitatule.

(4) Tüüptingimused peavad olema kõigile tasuta kättesaadavad postiteenuse osutaja veebilehel selle olemasolu korral ja kõigis tema postkontorites.

§ 28. Postisaadetise märgistamine

(1) Postiteenuse osutaja märgistab postisaadetise või postiaadressile osutava postisaadetise saatedokumendi viisil, mis tagab postiteenuse osutaja ärinime, postisaadetise edastamiseks üleandmise koha ja kuupäeva tuvastamise.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule eristab universaalse postiteenuse osutaja märgistusega käesoleva seaduse § 37 lõike 7 alusel kokkuleppelise kättetoimetamisajaga edastatavad postisaadetised.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatut ei kohaldata perioodiliste väljaannete puhul.

§ 29. Postisaadetise kättetoimetamine

(1) Postisaadetis loetakse kättetoimetatuks, kui postisaadetis on saajale üle antud postkontoris, väljastatud isiklikult või postkasti kaudu.

(2) Lihtsaadetisena edastatav kirisaadetis ja perioodiline väljaanne toimetatakse saajale kätte postkasti kaudu, kui puudub teistsugune kokkulepe.

§ 30. Postisaadetise kättetoimetamise võimatus

(1) Postisaadetise kättetoimetamise võimatus käesoleva seaduse tähenduses on olukord, kus:

- 1) postisaadetist ei ole võimalik saajale edastada tema postiaadressi puudumise, selle ebatäpsuse, loetamatuse või muu sellesarnase põhjuse tõttu;
- 2) postisaadetise saaja ei tule postiteenuse osutaja määratud aja jooksul postisaadetisele postkontorisse järele või keeldub postisaadetist vastu võtmast;
- 3) postisaadetise eest ei ole tasutud või on tasutud postiteenuse osutaja kehtestatud tasumäärast vähem ja saaja keeldub puuduvat osa tasumast;
- 4) postisaadetist ei ole võimalik saajale edastada postkasti puudumise, postkastile ligipääsu puudumise või käesolevas seaduses postkasti kohta sätestatud nõuete järgimata jätmise tõttu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul peab postiteenuse osutaja tegema mõistlikke pingutusi postisaadetise saaja postiaadressi väljaselgitamiseks.

(3) Postisaadetise kättetoimetamise võimatuse korral tagastatakse postisaadetis saatjale. Postiteenuse osutajal on õigus nõuda tagastamise eest saatjalt mõistlikku tasu.

(4) Kui postisaadetise saatja andmed ei ole postisaadetiselt tuvastatavad või saatja keeldub talle tagastatavat postisaadetist vastu võtmast, on postiteenuse osutajal õigus postisaadetis avada vastavalt käesoleva seaduse §-s 32 sätestatule.

(5) Kui ka postisaadetise avamisel ei selgu selle saatja või saatja keeldub talle tagastatavat postisaadetist vastu võtmast, hoiustab postiteenuse osutaja postisaadetist vastavalt käesoleva seaduse §-s 31 sätestatule.

(6) Kui postiteenuse osutajale tagastatakse teise postiteenuse osutaja poolt edastamiseks vastuvõetud postisaadetis, on tal kohustus teist postiteenuse osutajat sellest teavitada ja korraldada talle postisaadetise üleandmine. Postisaadetise tagastamise eest on õigus võtta tasu.

§ 31. Kättetoimetamise võimatuse tõttu edastamata postisaadetise hoiustamine, müümine ja hävitamine

(1) Postisaadetise hoiustamisele ja müügile kohaldatakse võlaõigusseaduse 6. peatükis sätestatud käesolevas paragrahvis toodud erisustega.

(2) Postiteenuse osutaja on kohustatud kättetoimetamise võimatuse tõttu edastamata postisaadetist hoiustama kuus kuud kättetoimetamise võimatuse esmakordsest ilmnemisest arvates.

(3) Kättetoimetamise võimatuse tõttu edastamata postisaadetise, mille sisu on kiiresti riknev või mis sisaldab reklaam- või turundustrüki, võib postiteenuse osutaja kohe hävitada.

(4) Kui saaja või saatja ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud aja jooksul postisaadetist välja nõudnud, korraldab postiteenuse osutaja selle müümise või hävitamise.

(5) Postisaadetises sisalduv kirjalik teade ja väheväärtuslikud esemed hävitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud aja möödumisel. Muu postisaadetises sisalduv müüakse tingimusel, et see ei riku saatja ega saaja eraelu puutumast.

§ 32. Postisaadetise avamine

(1) Postiteenuse osutajal on suletud postisaadetise avamise õigus:

- 1) kahjustatud postisaadetise sisu kaitsmiseks või selle seisundi fikseerimiseks;
- 2) postisaadetise kättetoimetamise võimatuse korral saatja kindlakstegemiseks;
- 3) postisaadetise tollikontrolli võimaldamiseks.

(2) Saaja nõudmisel avatakse täht- ja väärtisaadetis kättetoimetamisel postiteenuse osutaja juuresolekul.

(3) Postiteenuse osutajal on õigus nõuda saatjalt täht- ja väärtisaadetise avamist nende vastuvõtmisel.

(4) Avatud postisaadetis märgistatakse ja avamise kohta koostatakse protokoll postiteenuse osutaja kehtestatud korras.

(5) Avatud postisaadetise sisuga on keelatud tutvuda põhjalikumalt, kui seda eeldab avamise põhjus. Postisaadetise avamise juures viibiv isik on kohustatud hoidma postisaadetise avamisel teada saadud postisaladust.

§ 33. Postisaladus

(1) Postisaladus on postisaadetise sisu ja konkreetse isiku postikäivet puudutav informatsioon.

(2) Postiteenuse osutaja, tema töötaja ja postiteenuse osutajat juhtima õigustatud isik peavad hoidma postisaladust nii teenuse osutamise ajal kui ka pärast seda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikud ei tohi hankida teavet postisaadetise sisu või postikäibe täpsemate asjaolude kohta suuremas ulatuses kui postiteenuse osutamiseks vajalik. Sellise teabe kasutamine muul eesmärgil kui postiteenuse osutamine on keelatud.

(4) Erandeid käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud postisaladuse hoidmise kohustusest võib teha üksnes seadusega sätestatud juhtudel ja korras.

§ 34. Isikuandmete kasutamine

(1) Postiteenuse osutajal on õigus postiteenuse osutamiseks kasutatava aadressiregistri koostamiseks ja pidamiseks koguda ning töödelda saatja ja saaja mitmedelikaatseid isikuandmeid õigusaktidega sätestatud korras.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei anna õigust koguda, töödelda ja kasutada postisaadetise sisu puudutavaid andmeid.

(3) Postiteenuse osutaja võib kogutud isikuandmeid töödelda ja kasutada isiku nõusolekul oma reklaami, kliendinõustamise või turu-uuringu eesmärgil. Isikuandmete töötlemise ja kasutamise kord on sätestatud postiteenuse osutaja tüüptingimustes.

(4) Postiteenuse osutaja ei või kasutada isikuandmeid kolmandale isikule teenuse osutamisel.

(5) Postiteenuse osutaja võib isikuandmeid üle anda kolmandale isikule üksnes seadusega sätestatud juhtudel ja korras.

4. peatükk

UNIVERSAALSELE POSTITEENUSELE JA UNIVERSAALSE POSTITEENUSE OSUTAJALE ESITATAVAD NÕUDED

§ 35. Rahvusvaheline postiteenus

(1) Universaalse postiteenuse osutajal on kohustus osutada rahvusvahelisi postiteenuseid vastavalt Eesti Vabariigile siduvatele Ülemaailmse Postiliidu aktidele.

(2) Euroopa Liidu liikmesriigi universaalse postiteenuse osutajaga lõppmakse kohta sõlmitud lepingus tuleb lähtuda järgmisest:

- 1) lõppmakse suurus sõltub saabuva postisaadetise töötlemise ja kättetoimetamise kuludest;
- 2) lõppmakse suurus sõltub postiteenuse osutamise kvaliteedist;
- 3) lõppmakse on läbipaistev ja lähtub võrdse kohtlemise printsiibist.

(3) Lõppmaksena mõistetakse käesoleva seaduse tähenduses postisaadetise edastamiseks vastuvõtnud välisriigi postiteenuse osutaja poolt postisaadetise Eesti territooriumil kättetoimetamise eest universaalse postiteenuse osutajale makstavat tasu.

§ 36. Finantsteenused

(1) Universaalse postiteenuse osutajal on kohustus osutada oma postivõrgu vahendusel üle Eesti järgmisi finantsteenuseid:

- 1) pensionide ja toetuste väljamaksmine;
- 2) rahasiirded.

(2) Finantsteenuste osutamine toimub kooskõlas võlaõigusseaduses maksekäsundile sätestatud nõuetega.

§ 37. Universaalse postiteenuse kvaliteet

(1) Universaalse postiteenuse osutaja tagab postisaadetiste kogumise ja saajale kättetoimetamise kõigil tööpäevadel ning mitte vähem kui viiel päeval nädalas ja üks kord päevas kogu Eesti territooriumi ulatuses.

(2) Perioodilise väljaande saajale kättetoimetamine tuleb tagada kuuel päeval nädalas üks kord päevas.

(3) Universaalse postiteenuse osutajal on õigus kehtestada püsivaid erandeid postisaadetiste kogumise ja kättetoimetamise sagedusest:

- 1) rahvuspüha ja riigipüha ajal;
- 2) saare puhul, millega puudub regulaarne praami-, laeva- või lennuühendus, mis võimaldab postisaadetise kättetoimetamist ettenähtud sagedusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud juhul tuleb postisaadetisi koguda ja kätte toimetada vähemalt sagedusega, mis vastab praami-, laeva- või lennuliikluse sagedusele. Erandid ei kehti postisaadetise korral, mille saatja ja saaja asuvad sama saare territooriumil ning saarel on vähemalt üks postkontor.

(5) Vähemalt 90 protsenti lihtsaadetisena edastatavatest kirisaadetistest, mis on riigisisese postiteenuse osutamiseks universaalse postiteenuse osutajale üle antud kirjakasti või postkontori kaudu enne kirjakasti hiliseimat tühjendusaega, tuleb saajale kätte toimetada üleandmise päevale järgneval tööpäeval.

(6) Universaalse postiteenuse osutajal on õigus pakkuda kokkuleppel postiteenuse kasutajaga käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud erinevat postisaadetise kättetoimetamise aega.

(7) Vähemalt 90 protsenti lihtsaadetisena edastatavatest kirisaadetistest, mille kättetoimetamise aeg on kokkuleppel postiteenuse kasutajaga pikem kui saadetise üleandmise päevale järgnev tööpäev ja mis on riigisisese postiteenuse osutamiseks universaalse postiteenuse osutajale üle antud kirjakasti või postkontori kaudu enne kirjakasti hiliseimat tühjendusaega, tuleb saajale kätte toimetada mitte hiljem kui üleandmise päevale järgneval kolmandal tööpäeval.

(8) Kui kirisaadetis antakse üle hiljem kui ettenähtud hiliseim kirjakasti tühjendusaeg, loetakse üleandmise päevaks järgmine päev, millal toimub kirisaadetiste kogumine.

§ 38. Kvaliteedi kontrollimine

(1) Universaalse postiteenuse osutaja tagab, et temast sõltumatu isik kontrollib universaalse postiteenuse kvaliteedi nõuetele vastavust.

(2) Universaalse postiteenuse osutaja on kohustatud üks kord aastas koostama ja tegema avalikkusele kättesaadavaks aruande käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollimise tulemuste kohta. Aruanne peab sisaldama informatsiooni universaalse postiteenuse suhtes esitatud kaebuste arvu ja nende lahendamise kohta.

§ 39. Universaalse postiteenuse tasu ja selle suuruse muutmine

(1) Universaalse postiteenuse kogumisse kuuluva teenuse tasu ja selle suuruse muudatus tuleb kooskõlastada Sideametiga.

(2) Universaalse postiteenuse osutaja peab tasu kehtestamiseks või selle suuruse muutmiseks esitama Sideametile vastava taotluse koos vajalike põhjenduste ja arvestustega. Lisaks taotlusele tuleb esitada eelmise aruandeaasta kohta auditeeritud tulu- ja kuluarvestuse aruanne.

(3) Tasu peab olema läbipaistev ja mittediskrimineeriv.

(4) Tasu peab tuginema teenuse osutamise kuludele ja võib sisaldada mõistlikku kasumit.

(5) Universaalse postiteenuse osutajal on kohustus tõendada tasu vastavust käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(6) Sideamet teeb otsuse tasu või tasu suuruse muudatuse kooskõlastamise või kooskõlastamisest keeldumise kohta 60 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(7) Otsuse tegemise tähtaeg pikeneb, kui Sideamet küsib lisaandmeid või teeb ekspertiisi, andmete saamise ja ekspertiisi tegemise aja võrra, kuid mitte rohkem kui kolm kuud.

(8) Otsuse väljavõtte saadetakse universaalse postiteenuse osutajale posti teel väljastusteatega kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(9) Universaalse postiteenuse osutaja peab avalikkust mõistlikul viisil tasu suuruse muudatusest teavitama vähemalt 30 päeva enne tasu suuruse muudatuse jõustumist.

(10) Sideametil on õigus teha ettekirjutus tasu suuruse ja tasu rakendamise peatamise kohta, kui rakendatava tasu suurus või tasu rakendamise kord ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

§ 40. Tulu- ja kuluarvestuse eraldatus

(1) Universaalse postiteenuse osutaja peab tulu- ja kuluarvestust eraldi:

- 1) postiteenuse kohta, mille osutamiseks talle on antud ainuõigus;
- 2) universaalse postiteenuse kogumisse kuuluva postiteenuse kohta, välja arvatud postiteenus, mille osutamiseks talle on antud ainuõigus;
- 3) iga teenuse lõikes, mille osutamiseks kasutatakse universaalse postiteenuse kogumisse kuuluva postiteenusega ühiseid ressursse.

(2) Universaalse postiteenuse osutaja peab rakendama tegevuspõhist kuluarvestust.

(3) Tegevuspõhise kuluarvestuse rakendamiseks koostab universaalse postiteenuse osutaja kulumudeli ja esitab selle kinnitamiseks Sideametile. Kulumudeli vastavust käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele hindab audiitor. Kõik kulumudeli hilisemad muudatused kooskõlastatakse Sideametiga.

(4) Otsuse kulumudeli või kulumudeli muudatuse kinnitamise kohta teeb Sideamet kahe kuu jooksul kulumudeli esitamisest arvates.

(5) Kulumudel on kuluarvestussüsteemi kirjeldus, mis selgitab, millised on teenuse osutamisel põhjuslikud seosed ressursside, tegevuste ja teenuste vahel ning kulukäituri valiku ning suuruse määramise alused ja põhimõtted.

(6) Kulukäitur on põhjuslik tegur, mis iseloomustab ressursi kasutamise või tegevuse teostamise intensiivsust ja sagedust, mille alusel ressursi või tegevuse kulud omistatakse teistele ressurssidele, tegevustele või teenustele.

(7) Universaalse postiteenuse osutaja poolne kulude arvestamine põhineb Sideameti kinnitatud kulumudelil.

(8) Universaalse postiteenuse osutaja koostab iga aasta 1. märtsiks ja 1. septembriks aruande tulu- ja kuluarvestuse kohta ning esitab selle Sideametile.

(9) [Universaalse postiteenuse osutaja tulu- ja kuluarvestusele, tulu- ja kuluarvestuse aruandlusele, universaalse postiteenuse tasu arvutamisele ning tasu kooskõlastamise taotlusele esitatavad nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega.](#)

§ 41. Standardid

(1) Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud kohustuste täitmisel lähtub universaalse postiteenuse osutaja harmoneeritud standarditest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud standardite kohta annab informatsiooni Sideamet.

5. peatükk RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 42. Teavitamine

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teatab Euroopa Komisjonile:

- 1) universaalse postiteenuse osutaja nime, isiku- või registrikoodi ja asukoha aadressi;
- 2) kuidas on tagatud postiteenuse kasutaja teavitamine universaalse postiteenuse tüüptingimustest ja tasudest;
- 3) käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud nõuded universaalse postiteenuse kvaliteedile.

(2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sideamet on vastava nõude esitamise korral kohustatud andma Euroopa Komisjonile teavet kõigi postiteenuse osutajate kohta.

(3) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sideamet võivad anda teavet postiteenuse osutajate kohta teiste Euroopa Liidu liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide ja Euroopa Liidu kandidaatriikide järelevalveasutustele.

(4) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi või Sideameti poolt Euroopa Komisjonile antav teave puudutab sellist informatsiooni, mis on saadud postiteenuse osutajalt, peab selle valdaja teavitama postiteenuse osutajat teabe esitamisest Euroopa Komisjonile.

(5) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium või Sideamet leiab, et Euroopa Komisjonile esitatud teabe avaldamine teiste Euroopa Liidu liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide ja Euroopa Liidu kandidaatriikide järelevalveasutustele ei ole põhjendatud, peab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium või Sideamet Euroopa Komisjonile vastava teabe esitamisel teavitama Euroopa Komisjoni, et ta ei soovi vastava teabe avaldamist nimetatud järelevalveasutustele, ning esitama teabe avaldamata jätmise põhjendused.

(6) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium või Sideamet on andnud teavet ühele Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Euroopa Liidu kandidaatriigi järelevalveasutusele, siis peab ta põhjendatud nõudmise korral andma samasisulist teavet ka teistele nimetatud järelevalveasutustele.

§ 43. Sideameti pädevus

(1) Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete järgimise üle teostab riiklikku järelevalvet Sideamet.

(2) Vajaduse korral kaasab Sideamet järelevalve teostamisse sõltumatuid eksperte ning teeb koostööd Eesti teiste järelevalveasutuste ja välisriikide järelevalveasutustega.

(3) Sideamet kontrollib universaalse postiteenuse osutaja kuluarvestuse vastavust käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele vähemalt üks kord kahe aasta jooksul ning avalikustab kontrollimise tulemused.

§ 44. Ettekirjutus

(1) Sideameti peadirektoril ja tema volitatud ametnikul on õigus teha ettekirjutusi õigusrikkumise lõpetamiseks või õiguspärase olukorra taastamiseks, kui järelevalve teostamise käigus on avastatud käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud õigusaktide, tegevusloa tingimuste või tüüptingimuste rikkumisi.

(2) Sideameti ettekirjutuses peavad olema märgitud:

- 1) ettekirjutuse koostamise aeg ja koht;
- 2) Sideameti aadress;
- 3) ettekirjutuse koostanud ametniku ametinimetus, ees- ja perekonnanimi;
- 4) isik, kelle kohta ettekirjutus on tehtud;
- 5) ettekirjutuse tegemise tinginud asjaolud;
- 6) sätted, mis näevad ette vastutuse õigusrikkumise eest;
- 7) nõue lõpetada õigusrikkumine või teha teatud toiminguid;
- 8) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 9) viide ettekirjutuse vaidlustamise võimaluse, koha, tähtaja ja korra kohta.

(3) Ettekirjutus antakse isikule või tema esindajale kätte allkirja vastu või saadetakse posti teel kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(4) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Sideamet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sunniraha ülemmäär on 10 000 krooni.

(6) Ettekirjutuse andmed kannab Sideamet registrisse kolme tööpäeva jooksul ettekirjutuse tegemise päevast arvates.

(7) Ettekirjutuse täitmise, kehtetuks tunnistamise või tühisuse tuvastamise korral kustutatakse ettekirjutuse andmed registrist.

§ 45. Teabe esitamise kohustus

(1) Sideameti peadirektoril ja tema volitatud ametnikul on õigus nõuda postiteenuse osutajalt ja teistelt isikutelt käesoleva seadusega Sideametile pandud ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalikku teavet. Postiteenuse osutajalt on õigus nõuda andmeid postikäibe ning majandustegevuse rahaliste ja mitterahaliste vahendite kohta. Postiteenuse osutaja postiteenuse osutamise seotud dokumente ja töövahendeid võib kontrollida tema tööajal.

(2) Teabe või dokumendi saamise taotluse vormistab Sideamet kirjalikult ja määrab selles teabe või dokumendi esitamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui kümme päeva.

(3) Postiteenuse osutaja on kohustatud kirjalikult teavitama Sideameti 30 päeva jooksul kõigist käesoleva seaduse § 11 lõikes 1 nimetatud andmetes toimunud muudatustest, võrreldes tema poolt Sideametile käesoleva seaduse alusel esitatud andmetega.

(4) Sideameti ametnik peab tagama talle seoses tööülesannete täitmisega teatavaks saanud posti- ja ärisaladuse hoidmise ning tal on õigus kasutada nimetatud teavet ainult oma tööülesannete täitmiseks.

§ 46. Kaebuste lahendamine

(1) Postiteenuse osutaja tegevuse peale, mis on vastuolus õigusaktidega või tema tegevusloa tingimustega, võib iga isik esitada kirjaliku kaebuse Sideametile.

(2) Sideameti peadirektor või tema volitatud isik vaatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaebuse läbi ja teeb selle kohta otsuse 60 päeva jooksul kaebuse saamisest arvates.

(3) Sideameti peadirektoril ja tema volitatud isikul on õigus nõuda lisaandmeid isikult, kellel on või kellele võib olla käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse tegemiseks vajalikku teavet, ning teha ekspertiisi või korraldada kolmanda isiku poolt ekspertiisi tegemine. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja kulgemine peatub Sideameti peadirektori või tema volitatud isiku poolt vastava taotluse esitamisest alates kuni nõutud lisaandmete esitamiseni või ekspertiisi tulemuste saamiseni, kuid mitte kauemaks kui 120 päevaks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaebuse kohta tehtud otsuse toimetab Sideamet viie tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates kätte kaebuse esitajale ja isikule, kelle tegevuse peale kaevati.

§ 47. Aruandlus

(1) Sideamet esitab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile iga aasta teises kvartalis kirjaliku aruande postiteenuste valdkonnas toimunud arengute ja esilekerkinud probleemide ning Sideameti tegevuse kohta nimetatud valdkonnas eelmise kalendriaasta jooksul.

(2) Aruandes esitatakse:

- 1) ülevaade majandustegevusest postiteenuste valdkonnas koos aasta jooksul toimunud muutuste kirjelduse ja olukorra analüüsiga;
- 2) postiteenuste kvaliteedi analüüs koos vastava olukorra hinnanguga;
- 3) ülevaade Sideameti tegevusest ning esilekerkinud probleemidest koos ettepanekutega edasise tegevuse kavandamiseks;
- 4) arvamus universaalse postiteenuse osutaja tulu- ja kuluarvestuse vastavuse kohta käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

6. peatükk VASTUTUS

§ 48. Postiteenuse osutaja ja universaalse postiteenuse osutaja kohustuse rikkumine

(1) Postiteenuse osutaja või universaalse postiteenuse osutaja kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 49. Postiteenuse osutaja postivõrgu õigusliku aluseta kasutamine

(1) Postiteenuse osutaja postivõrgu õigusliku aluseta kasutamise eest teise postiteenuse osutaja poolt – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 50. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 48 ja 49 sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 48 ja 49 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Sideamet.

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 51. Universaalse postiteenuse osutaja ainuõigus

(1) Universaalse postiteenuse osutajal on 2008. aasta 31. detsembrini kuni 50 grammi kaaluva kirja riigisisese edastamise ainuõigus.

(2) Ainuõigus ei laiene:

- 1) perioodilise väljaande edastamisele;
- 2) otsepostile;
- 3) kuni 50 grammi kaaluvale riigisisesele kirjale, mille edastamise tasu on võrdne või kõrgem kui 2,5-kordne universaalse postiteenuse osutaja poolt kirja kõige madalamale kaalukategooriale kehtestatud tasu.

§ 52. Postiteenuse osutajate riikliku registri tegevuse lõpetamine

(1) Postiteenuse osutajate riikliku registri tegevus lõpetatakse 2006. aasta 1. oktoobril.

(2) Postiteenuse osutajate riiklikusse registrisse kantud universaalse postiteenuse osutaja andmed kantakse üle majandustegevuse registrisse 2006. aasta 1. oktoobriks.

(3) Postiteenuse osutajate riiklikus registris sisalduvad mitteaktuaalsed andmed kantakse üle riiklikku arhiivi 2006. aasta 1. detsembriks seadusega ettenähtud tingimustel ja korras.

(4) Postiteenuse osutajate riikliku registri tegevust reguleerivad õigusaktid kehtivad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtpäevani.

§ 53. Üleminekusätted

(1) Universaalse postiteenuse osutamiseks enne käesoleva seaduse jõustumist väljastatud tegevusluba kehtib kuni tegevusloas märgitud kuupäevani. Universaalse postiteenuse osutaja on kohustatud esitama tüüptingimused ja käesoleva seaduse § 11 lõike 2 punktis 4 sätestatud ettepaneku tegevusloa tingimuste kohta Sideametile hiljemalt 2006. aasta 1. oktoobriks.

(2) Universaalse postiteenuse osutajale enne käesoleva seaduse jõustumist postiteenuse osutamiseks väljastatud tegevusload või nende vastavad osad kehtivad kuni käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud universaalse postiteenuse tegevusloa tingimuste ja tüüptingimuste jõustumiseni.

(3) Universaalse postiteenuse osutaja on kohustatud viima oma tulu- ja kuluarvestuse vastavusse käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatuga ning esitama Sideametile kooskõlastamiseks universaalse postiteenuse kogumisse kuuluvate teenuste tasud 2006. aasta 1. oktoobriks.

(4) Isik, kes on enne käesoleva seaduse jõustumist saanud õiguse postiteenuse osutamiseks Sideameti vastavasisulise otsuse alusel, peab oma tegevuse viima kooskõlla käesoleva seaduse nõuetega 2006. aasta 1. oktoobriks.

(5) Isik, kes on enne käesoleva seaduse jõustumist saanud õiguse postiteenuse osutamiseks Sideameti vastavasisulise otsuse alusel, ei pea esitama käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud tegevuse alustamise teadet.

(6) Isik, kes enne käesoleva seaduse jõustumist on tegelenud perioodiliste väljaannete edastamisega, peab oma tegevusest Sideametit teavitama käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud korras 2006. aasta 1. oktoobriks.

§ 54. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduse (RT I 1997, 80, 1344; 2006, 7, 42) § 189¹⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 189¹⁴. Postiseaduse alusel teostatavad toimingud

(1) Universaalse postiteenuse tegevusloa taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 13 900 krooni.

(2) Universaalse postiteenuse tegevusloa kehtivuse pikendamise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 2800 krooni.

(3) Universaalse postiteenuse tegevusloa tingimuste muutmise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 7900 krooni.

(4) Universaalse postiteenuse tüüptingimuste muutmise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 7900 krooni.

(5) Postiteenuse tegevusloa taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 4600 krooni.

(6) Postiteenuse tegevusloa kehtivuse pikendamise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 2100 krooni.

(7) Postiteenuse tegevusloa tingimuste muutmise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 3100 krooni.

(8) Postiteenuse tüüptingimuste muutmise taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu 3100 krooni.»

§ 55. Seaduse kehtetuks tunnistamine

Postiseadus (RT I 2001, 64, 367; 2003, 88, 594) tunnistatakse kehtetuks.

§ 56. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2006. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punkt 3 jõustub 2007. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Toomas VAREK

¹ Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 015, 21.01.1998, lk 14–25); Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2002/39/EÜ, millega muudetakse direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste konkurentsile avamise jätkamise kohta (EÜT L 176, 05.07.2002, lk 21–25).